

Ryszard Nycz

"Od czarnego słońca do ciemnego
świecidła", Marian Stala, "Teksty" nr
6 (1980) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 24/4 (82), 120

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

/I/ PRAZ Mario: Mnemosyne. Rzecz o powinowactwie literatury i sztuk plastycznych. Tłum. W. Jekiel. Warszawa 1981, PIW, ss. 340, zł 80,-

Podejmując rozważania nad głęboko zakorzenioną w świadomości ludzkiej ideą powinowactwa sztuk, Mario Praz przeprowadza polemikę zarówno z teoriami jednoznacznie odrzucającymi możliwość badań porównawczych, jak też z opartymi na częstokroć przypadkowych skojarzeniach próbami ukazywania wzajemnej ilustracyjności pomiędzy literaturą i plastyką. Postawa metodologiczna autora, wynikająca z przeświadczenia o istnieniu ukrytych więzi łączących wszystkie dzieła sztuki powstałe w tym samym czasie, zmierza ku wydobyciu właściwych danych formacjom światopoglądowym dominującym zasad estetycznego utrwalania faktów. Obszerny materiał porównawczy, odnoszący się zwłaszcza do doby nowożytnej i nowoczesnej, pozwala ukazać ściśle paralele rozwojowe sztuk plastycznych i literatury, niezależnie od rozmaitych środków wyrazu właściwych tym dziedzinom twórczości.

BP/82/21

R.M.

/I/ STALA Marian: Od czarnego słońca do ciemnego świedidla. "Teksty" 1980 nr 6 s. 105-121.

W eseju autor rozważa światopoglądowe implikacje metafory "czarnego słońca", występującej w tradycji literackiej od Apokalipsy Janowej po współczesne "Ciemne świedidło" Aleksandra Wata.

BP/82/22

R.N.